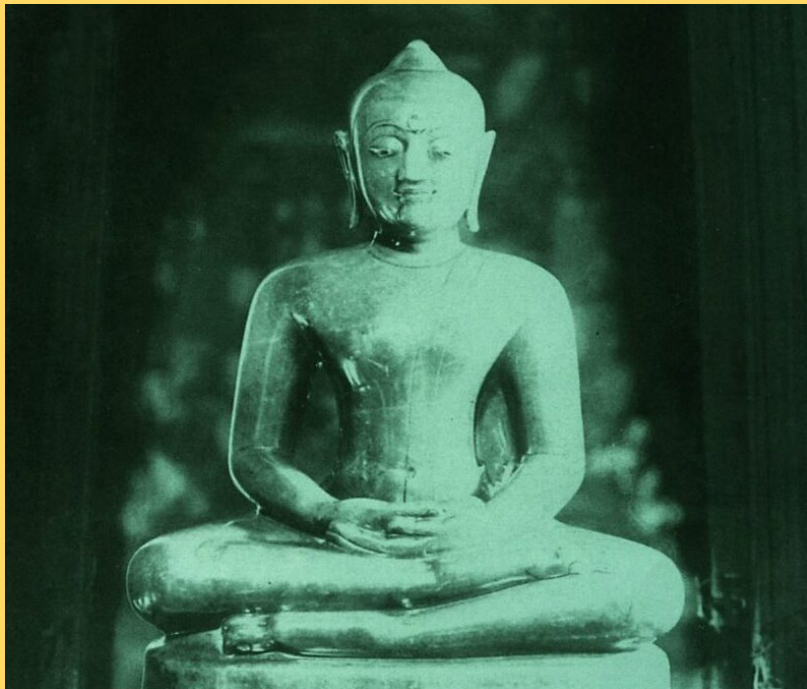

ธรรมานาคาส์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

“พระพุทธรูปหามณีรัตน์ปฏิมากร”

“พระแก้วมรกต” หรือพระพุทธรูปหามณีรัตน์ปฏิมากร ในทศนะของรัชกาลที่ ๔ ทรงมีความเห็นว่า ค้นพบในเจดีย์ที่เมืองเชียงราย เพราะสอดคล้องกับรูปแบบทางศิลปกรรมแบบล้านนา เชียงรายจึงเป็นจุดแรกที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต ก่อนจะถูกอัญเชิญไปเมืองต่าง ๆ จากนั้นจึงมาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

พระแก้วมรกตเมื่อมิได้ประทับเครื่องทรง เส้นทางอัญเชิญพระแก้วมรกต จากตำนานพระแก้วมรกตเล่าว่า มีการอัญเชิญพระพุทธรูปสำคัญองค์นี้จากเชียงรายมายังเมืองเขลางค์นคร ๓๒ ปี ก่อนนำไปไว้ที่เชียงใหม่ในสมัยพระเจ้าติโลกราช

กระทั่งปลายราชวงศ์มังราย พระไชยเชษฐาได้เสด็จมาครองเมืองเชียงใหม่ เมื่อพระเจ้าโพธิสารราชที่เมืองหลวงพระบางสวรรคต พระองค์จึงเสด็จกลับไปครองหลวงพระบาง พร้อมนำพระแก้วมรกต และพระพุทธรูปสำคัญอื่น ๆ ไปยังหลวงพระบางด้วย

ต่อมาเมื่อพระไชยเชษฐาเสด็จลงมาครองเมืองเวียงจันทน์ พระแก้วมรกตก็มาประดิษฐานที่นครเวียงจันทน์ด้วย แล้วมีการอัญเชิญมาอยู่ที่กรุงธนบุรีในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ต่อด้วยกรุงเทพฯ จนถึงปัจจุบัน

เป็นเส้นทางอัญเชิญพระแก้วมรกตจากเชียงราย สู่ลำปาง เชียงใหม่ หลวงพระบาง เวียงจันทน์ กรุงธนบุรี และกรุงเทพฯ

“วัดพระแก้ว” หรือที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต อยู่ไหนบ้าง?

จากเส้นทางข้างต้น สถานที่ที่พระแก้วมรกตเคยประดิษฐานนับแต่อดีตจวบจนถึงปัจจุบัน มีดังนี้

๑. วัดพระแก้ว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย สถานที่ตามตำนานที่เล่ากันว่า เป็นจุดค้นพบพระแก้วมรกต เมื่อราว พ.ศ. ๑๘๙๗ ในสมัยพระเจ้าสามฝั่งแกนแห่งเชียงใหม่

๒. วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม (พ.ศ. ๑๙๗๙-๒๐๑๑) อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต ก่อนพระเจ้าติโลกราชจะทรงอัญเชิญไปที่เชียงใหม่

๓. วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร (พ.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๙๖) อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พระเจ้าติโลกราชทรงอัญเชิญพระแก้วมรกตจากลำปางมาประดิษฐานไว้ที่สุปเจดีย์หลวง

๔. หอพระแก้ว เมืองหลวงพระบาง พระเจ้าไชยเชษฐาอัญเชิญมาไว้เมื่อคราวเสด็จกลับจากเชียงใหม่มาครองเมืองหลวงพระบางช่วงสั้น ๆ ไม่ถึงปี บางหลักฐานว่าอัญเชิญมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าโพนสีราช ก่อนรัชกาลพระเจ้าไชยเชษฐา

๕. หอพระแก้ว เมืองเวียงจันทน์ (พ.ศ. ๒๐๙๖-๒๓๒๒) สร้างขึ้นโดยพระกระแสน้ำรับสั่งในพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช หลังย้ายมาประทับที่นครเวียงจันทน์ เมื่อ พ.ศ. ๒๑๐๓ พระแก้วมรกตประดิษฐานอยู่ที่นี่เป็นเวลาถึง ๒๑๙ปี

๖. วัดอรุณราชวราราม (พ.ศ. ๒๓๒๒-๒๓๒๗) ฝั่งธนบุรี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงอาราธนาพระแก้วมรกตจากเวียงจันทน์มาไว้ ณ พลับพลาวัดแจ้ง (ต่อมาคือวัดอรุณฯ)

๗. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (พ.ศ. ๒๓๒๗-ปัจจุบัน) หรือ “วัดพระแก้ว” เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยรัชกาลที่ ๑ โปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญมาประดิษฐานในพระอุโบสถของวัด

+++++

อ้างอิง : หนังสือศิลปวัฒนธรรม / ธนกฤต ก้องเวหา/ วันศุกร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

คนออก. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ